

Pentru a pune în scenă **D'ale carnavalului**, Lavinia Oltenau a lucrat mult, împreună cu Marion Grundmann, la îmbunătățirea unei vechi tălmăciri și nu s-a lăsat dominată de complexul celor care cred că, fără „eu sunt Bibicul”, Caragiale nu mai e Caragiale. Ea și-a îndreptat principala preocupare spre compoziția caracterelor și valorificarea comicului de situații, găsind tonul just, care i-a asigurat succesul. Căci situațiile comice nu au fost concepute ca un șir de încurcături întâmplătoare și facile; ele decurg din substanța personajelor, din relațiile lor. Fiecare e în același timp înșelător și înșelat, viclean și nătâng, următor și urmărit. (...) Tinerii actori ai trupei „apropos” au fost ajutați să înțeleagă tipologia corespunzătoare. Astfel, Hans-Heinrich Kieseier a aflat drumul spre șiretenia greoaie și obtuză a lui Iancu Pampon, Dagmar Terheggen a putut compune falsul sentimental și agresivitatea plângărească ale Miței Baston, lui Horst Lange i-a reușit amestecul caraghios de fanfaronadă și lașitate al lui Crăcănel. Li se alătură Andreas Kunz în rolul lui Nae Girimea – fante „galant” și prefăcut, Diana Eichhorn (Didina Mazu), Stefan Plassmann – în „Catindat”, un găligan fricos, care-și permite, pentru o seară, să-și dea aere de om independent și îndrăzneț. Lordache, calfa de frizer, pe care Michael Schüller l-a înfățișat cu talent, ca pe un mărunț șmecheraș de periferie, încearcă să acopere mistificările și să repare gafele, dar le scoate și mai tare în evidență. Acest carusel, în care nimeni nu este ce vrea să pară și fiecare dezvăluie ceea ce caută să ascundă, se rotește într-un ritm tot mai accelerat în actul al doilea, când protagoniștii îmbracă măști de animale nostime, de sub care își arată din când în când expresia tâmpă și perfidă a fețelor reale. Contrastul dintre personaje și travestiul său e subliniat cu sarcasm.

Disponând de un spațiu de joc restrâns, regizoarea a simțit nevoia să anime scena carnavalului, introducând un personaj aproape mut, acela al unei chelnerițe cam bețive, interpretat de Barbara Lammertink. În acest tablou, care constituie totuși apogeul piesei, ar fi fost necesar poate un plus de culoare în pictura decorului; cu elemente simple de butaforie s-ar fi putut sugera mai puternic cadrul derizoriu în care eroii își trăiesc jalnica lor dramoletă bufă.

Scenografia lui Ștefan Dan Sloboda are meritul de a fi oferit o formulă de decor ușor manevrabilă, adaptată necesităților unei trupe lipsite de logistică proprie. Costumele (...) au fost confecționate în atelierele Teatrului Tineretului din Piatra Neamț. Fără a imita servil modelele consacrate, Lavinia Oltenau a respectat spiritul caragialesc și a dat spectacolului o notă de autenticitate pe care o poate confirma orice spectator român. Ea a procedat corect, după părerea mea, neexagerând pitorescul levantin-balcanic. Spre a avea în Occident ecoul pe care îl merită, Caragiale trebuie jucat pe linia esențială a operei sale, și anume nu ca un autor exotic, ci ca unul dintre primii autori ai teatrului modern. Satira sa întinde inadecvările procluse ca urmare a destrămării societății patriarhale și a pătrunderii unor noi raporturi sociale, a unor noi obiceiuri și moravuri (...).

Publicul din Bergisch Gladbach s-a amuzat copios, a aplaudat la scenă deschisă. (...) O reușită care, fără îndoială, va încuraja trupa „apropos-theater” să ducă mai departe proiectul Laviniei Oltenau de a face cunoscute spectatorilor germani lucrări reprezentative ale dramaturgiei românești.

ANDREI BĂLEANU

(Cronică difuzată pe postul de radio „Deutsche Welle“)

Andrisantul cunoscut

O scrisoare anonimă ne-a pus pe gânduri, nu pentru că ar conține cine știe ce dezvăluiri senzationale sau secrete care ar fi trebuit să rămână pe veci sub pecetea tainei. Autorul semnează „un civil” și ne povestește că un proces pentru pământ l-a reținut peste noapte într-un oraș în care nu cunoștea pe nimeni și, de plictiseală și căsă nu-și pelreacă seara într-un hotel păduchios, s-a dus la teatru. Erau destul de puține scaune ocupate, iar spectacolul i s-a părut sub orice critică. Montare sărăcăcioasă, o piesă pentru handicapați mintali, actori proști, săsașiți și cepelegi, care se mișcau ca și cum ar fi fost beți sau deabia atunci s-ar fi trezit din beție. Cine mai are nevoie de asemenea teatru, se întreabă anonimul nostru, de ce nu se desființează? „Oricât de puțin ar costa,

oricum e o risipă.” Să presupunem că relatarea corespondentului nostru e exactă, ba mai mult – de dragul demonstrației –, să acceptăm că nu a fost o întâmplare și că activitatea acelei instituții artistice este în general slabă, că profesioniștii au părăsit-o și că, o dată cu ei, a dispărut și autocontrolul, și exigența, că totul se desfășoară în virtutea inerției și că teatrul există doar pentru că a apucat să fie înființat. Dar, chiar și în această situație, instituția asigură locuri de muncă și spațiu de manifestare unui număr de oameni (nu doar cei care apar pe scenă) care cândva au crezut că au talent, sau chiar au avut, au fost validați de critică și iubiți de spectatori. Oricând se va putea susține afirmația că în viața fiecărui artist, ca și a fiecărui om, fie el civil sau în uniformă, există perioade proaste, de cădere, care pot fi însă depășite. Dar să presupunem, în continuare de dragul demonstrației, că teatrul în chestiune ar trebui desființat, așa cum, cu spirit de economie, ne îndeamnă correspon-

dentul nostru. E ciudat la câte hotărâri radicale te poate împinge anonimatul. Cel care ne scrie nu semnează, nu spune ce spectacol a văzut, în ce oraș și când. I s-a părut probabil un act de curaj, ceva care implică riscuri. În schimb, decizia care trebuie luată în privința existenței spirituale și materiale a unor oameni i se pare foarte la îndemână, probabil pentru că trebuie s-o ia alții. Omul nostru, devenit, de plictiseală și de urf, spectator, semnează „un civil” păstrând probabil nostalgia uniformei la adăpostul căreia poți face orice, comulând responsabilitatea ordinului înspre superiori. Care, la rândul lor, nu răspund de ce s-a întâmplat, pentru că ei au dat un ordin rațional, iar subordonații se fac vinovați de neînțelegere, exagerări și excese. E o mentalitate mai răspândită decât se crede.

MAGDALENA BOIANGIU